

ÕPPEAINE NIMETUS: EESTI KEEL TEISE KEELENA

ÕPPEAINE KIRJELDUS:

Muu kodukeelega õpilased õpivad eesti keelt teise keelena eesmärgiga lõimuda Eesti ühiskonda ning tulla edukalt toime nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Eesti keel on paljudele muu kodukeelega õpilastele emakeele kõrval esimene õpitav keel.

Seetõttu on eriti oluline õppe huvitavus ja jõukohasus, et tekiks ja säiliks õpimotivatsioon.

Õppetöös kasutatakse tänapäevaseid ja kaasahaaravaid õppematerjale ning autentseid lugemis- ja kuulamistekste, mis hoiavad õpilasi kursis ühiskonnas toimuvaga ja tekitavad eesti keele kasutamise soovi. Keeletundides kasutatakse inspireerivaid aktiivõppemeetodeid, mis toetavad eri õpistiiliga õpilasi, võimaldavad õpilastel keelt eesmärgipäraselt kasutada ja aitavad luua keelest süsteemse arusaamise. Õppeprotsessis arendatakse õpilaste õpioskusi, oskust teha koostööd ja töötada iseseisvalt ning kasutada tõhusaid keeleõppevõtteid. Kasutatakse keelekeskkonna võimalusi: õpilasi suunatakse jälgima eestikeelset meediat, suhtlema eesti keeles väljaspool koolitunde, osalema eestikeelsetel üritustel, kutsutakse tundidesse eestikeelseid külalisi jmt. Eesti keelt õppides väärtustatakse ka teisi keeli ja kultuure, eriti õpilaste päritolukultuuri.

Eesti keele kui teise keele õppes keskendutakse järgmistele teemavaldkondadele: mina ja teised; kodu ja lähiümbrus; Eesti ja maailm; igapäevaelu; õppimine ja töö. Iga valdkonnaga tegeldakse korduvalt vastavalt õpilaste keeleoskustasemele, kogemustele, huvidele ning vajadustele. Eesti keele tunnis suheldakse eesti keeles. Vajaduse korral kohandab õpetaja oma keele tasemekohaseks ja/või jagab toetavaid selgitusi.

Eesti keele kui teise keele õpetaja teeb koostööd teiste õppeainete õpetajatega, et toetada keeleliselt teiste ainete omandamist ning aidata õpilastel näha ainetevahelisi seoseid.

Eesti keele kui teise keele õpetamisel lähtutakse ainevaldkonna üldpõhimõtetest.

I KOOLIASTE

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

3. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase A2- keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:

- 1) saab aru lihtsatest kirjalikest ja suulistest tekstidest;
- 2) väljendab oma vajadusi, kirjeldab lähiümbrust, inimesi ja toiminguid, osaleb lihtsas lühivestluses;
- 3) leiab vajalikku infot ümbritsevast keskkonnast;
- 4) koostab kirjalikke lihtsaid lühitekste;
- 5) teab mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate ürituste nimetusi ja tuntud inimeste nimesid;
- 6) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme.

II KOOLIASTE

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

6. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B1- keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:

- 1) saab aru kirjalikest ja suulistest tekstidest;
- 2) väljendab ja põhjendab oma arvamust, räägib oma kogemustest ja kavatsustest, tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
- 3) kasutab leitud infot suhtlusülesannete täitmiseks;
- 4) koostab isiklike lihtsaid eri tüüpi tekste;
- 5) on kursis mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;
- 6) tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid;
- 7) tunneb ja järgib üldisi viisakusnorme.

III KOOLIASTE

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

9. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B2-keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:

- 1) mõistab konkreetset ja abstraktsel teemal tekste;
- 2) suhtleb loomulikult ja ladusalt erinevatel teemadel;
- 3) väljendab, põhjendab ja kaitseb oma seisukohti;

- 4) loob sidusaid ja loogilisi eri tüüpi tekste eri teemadel;
- 5) on üldiselt kursis Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud olulisemate üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;
- 6) tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid;
- 7) teadvustab eesti kultuuri suhtlustavade eripära ning arvestab neid suhtluses.

ÕPITULEMUSED ja ÕPPESISU

1. klass

ÕPITULEMUSED:

1. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) teab 1. klassi eesti keele õppekavas esitatud temaatika piires sõnu, peamiselt nimetavas käändes;
- 3) loeb teksti sõna haaval, kõne tekstist aeglasemal;
- 4) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 5) on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist;
- 6) suhtub positiivselt eesti keele õppimisse;
- 7) oskab vastata küsimuste toel loetust;
- 8) moodustab pildi põhjal lihtlauseid;
- 9) tutvub tähestikuga;
- 10) teeb häälikuanalüüsi;
- 11) oskab määrata suuliselt häälikute olemasolu ja järjekorda sõnas(kahe kuni nelja häälikulistes sõnades);
- 12) eristab ja märgib kirjas lühikest ja pikka täishäälikut;
- 13) kasutab suurt algustähte lause alguses, tuttavate nimedes;
- 14) teeb ära kirja tahvlilt, tahvlinäidise järgi täidab õpilaspäevikut;
- 15) oskab etteütlemise järgi kirjutada lihtsamaid sõnu (2-3 tähte);
- 16) hoiab kirjutusvahendit ja istub kirjutamisel, joonistamisel õigesti;
- 17) oskab õpetaja juhendamisel töötada paaris.

ÕPPESISU:

Mina ja teised

Viisakusväljendid (N: tere, head aega, palun, tänan, aitäh, tule siia, palun anna, palun võta,...)

Vabandamine (palun vabandust, anna andeks..)

Enda tutvustamine (Minu nimi on..., Ma olen 7-aastane. Ma käin 1. klassis. Ma elan)

Pereliikmed (ema, isa, vanaema, vanaisa, õde, vend, tädi, onu)

Klassikaaslased (poiss, tüdruk, õpilane, sõber..)

Minu klassiruum(tool, laud, tahvel, uks, aken, kapp, riiul, sein, põrand, lagi, lamp, arvuti, kell..)

Õpetaja (Minu õpetaja nimi on)

Värvid (punane, sinine, kollane jne)

Kooliruumid (klass, garderoob, söökla, raamatukogu, saal, võimla, wc, ..)

Õppeained (matemaatika, eesti keel jne)

Õppevahendid (liim, käärid, pinal, õpik, jne).

Kodu ja lähiümbrus

Kodu asukoht (linn, alev, küla, tänav)

Mööbel (diivan, laud, tool, kapp, riiul, voodi, jne)

Kodused tegevused (söömine, pesemine, riietumine, mängimine, õppimine)

Koduloomad ja -linnud (koer, kass, lammas, lehm, hobune, kukk, kana, küülik, kits, part, hani)

Liiklusvahendid (auto, buss, jalgratas jne)

Aastaajad ja kuud, nädalapäevad, ilm (soe , külm, vihmane, tuuline, pilvine, päikseline, lumine, jne)

Metsloomad (hunt, jänes, ilves, rebane, metssiga, põder, metskits jne)

Talvised tegevused (suusatamine, kelgutamine, uisutamine, lumesõda, lumememm jne)

Igapäevaelu

Kell ja kellaaeg (täis ja pooltund)

Kehaosad (pea, silmad, nina kõrvad, suu, käed, jalad, kõht, selg,..)

Riietusesemed (müts, sall, kindad, jope, kleit, seelik, püksid, t-särk, kampsun, saapad, kingad, jne)

Emotsioonid (rõõmus, kurb, vihane, üllatunud)

Söögikorrad (hommikusöök, lõunasöök, õhtusöök, oode)

Söögiriistad (kahvel, nuga, lusikas, taldrik)

Toiduainete nimetused (piim, juust, leib, sai, vorst, või, jne)

Eesti

Sümboolika (lipp, vapp, kaart jne)

Vaba aeg

Hobi (jalgpall, kergejõustik, rahvatants, joonistamine, võimlemine, robotika jne)

Pillid (trumm, klaver, viiul, kitarr, akordion, flööt jne)

Kaupluses (euro, sent, kaupade nimetused)

Suvised tegevused (kalapüük, grillimine, ujumine, päevitamine jne)

2. klass

ÕPITULEMUSED:

2. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) loeb dialoogi;
- 3) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks;
- 4) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 5) on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist;
- 6) suhtub positiivselt eesti keele õppimisse;

- 7) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- 8) on lugenud vähemalt ühe lasteraamatu;
- 9) esitab peast kahte luuletust;
- 10) koostab lühemat suulist juttu pildiseeria või küsimuste abil;
- 11) väljendab end arusaadavalt suhtlusolukordades: palumine, küsimine, keeldumine, vabandamine, tänamine;
- 12) loeb lususalt ja ilmekalt päheõpitud nelja realist luuletust;
- 13) eristab täis- ja kaashäälikut, sõna, liitsõna, lauset;
- 14) kasutab suurt algustähte inimeste, loomade ja kooli nimes, tuntud kohanimedes;
- 15) oskab lause lõppu panna kas punkti või küsimärgi;
- 16) kirjutab väikesi ja suuri kirjatähti (lahuskiri või siduskiri);
- 17) kirjutab loetava käekirjaga;
- 18) oskab vihikusse paigutada tööd, kirjutada pealkirja, kuupäeva;
- 19) täidab õpilaspäevikut (kirjutab tunniplaani üks nädal ette, märgib kodused tööd õpetaja juhendamisel);
- 20) teeb ära kirja nii tahvlilt kui õpikust;
- 21) oskab eristada jutukest ja luuletust;
- 22) oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas.

ÕPPESISU:

Mina ja teised

Kirjeldamine-omadussõnad(suur, väike, pikk, lühike, rõõmus, kurb, sõbralik, kuri, tige, heatahtlik, heledate- tumedate juustega/silmadega jne)

Tervitab (tere hommikust, tere päevast, tere õhtust, tervist, nägemiseni, kohtume homme, homseni jne)

Kooliasjad(marker, tindipliiats, pastapliiats, kaustik, lugemik, kordab 1.kl õpitud sõnavara)

Riideesemed - kordab 1.kl õpitud sõnavara.

Aadress (Minu aadress on Kastani tänav 11 korter nr 3, Tartu)

Kodu (köök, esik, elutuba, lastetuba, vannituba, magamistuba, saun, trepikoda jne)

(eramaja, kortermaja, ridaelamu, talu)

(esimesel korrusel, teisel korrusel jne)(katus, korsten, aken , uks, lift, trepp jne)

Värvid(kordame 1. kl õpitud värve, lisaks heledad ja tumedad toonid)

Kodukoht(haigla, raamatukogu, lasteaed, kauplus, linnavalitsus, tehas, bussijaam jne)

Turul(puu- juur- ja köögiviljad)

Liiklusvahendid (kordab 1. kl õpitut- lisaks: lennuk, helikopter, rong, tramm, troll, takso jne)

Loomaaed(lõvi, tiiger, sebra, elevant, kaelkirjak, jõehobu, krokodill jne)

Lemmikloomad (hamster, papagoi, küülik, kuldkala, merisiga, liivahiired, jne)

Amet (arst, õpetaja, politseinik, kokk, autojuht, bussijuht, tuletõrjuja, juuksur, jne)

Jõulud(kuusk, pärg, jõuluehted, küünal, jõulutuled, säraküünal, jõuluvana, päkapikk, kingikott, kink jne)

Talverõõmud(suusk/suusad- suusatama- mina suusatan, uisk/uisud- uisutama- mina uisutan, kelk/kelgud-kelgutama- mina kelgutan)

Eesti ja teised riigid

Naaberriigid ja pealinnad(Soome-Helsingi, Venemaa- Moskva, Läti-Riia jne)

Keeled (eesti keel, soome keel, läti keel, vene keel jne)

Eesti kaart(linn, maismaa, saar/saared, jõgi, järv, meri,)

Menüü(võileib, pudru, omlett, prae muna, supp, praad, magustoit, jne)

Igapäevaelu, õppimine ja töö

Tervis(köha, nohu, haige/terve, palavik, valutab, jne)

Teater, kino, muuseum, liuväli, noortekeskus,

Kalender-kordab 1. kl õpitut(kuude nimetused, nädalapäevad, aastaajad)

Kell (täis, pool, kolmveerand, veerand, minut, sekund, tund, ööpäev)

Päeva osad(hommik, lõuna, õhtu, öö)

Vaba aeg

Mulle meeldib...

Mulle ei meeldi...

Lauamängude mõisted-alusta, täring, nupp, veereta, käi, jääd vahele, liigud edasi, mine tagasi, lõpp.

Piknik (park, muruplats, rand, mets, piknikukorv, piknikutekk, jne)

Suveplaanid(sõidan reisile, laagrisse, vanaema juurde, mere äärde jne)

3. klass

ÕPITULEMUSED:

3. klassi lõpetaja:

- 1) saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks;
- 3) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 4) on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist;
- 5) suhtub positiivselt eesti keele õppimisse;
- 6) koostab suulist ja kirjalikku juttu pildiseeria, tugisõnade, küsimuste abil;
- 7) töötab tekstiga juhiste alusel;
- 8) tunneb ära, mis on jutustus, luuletus, näidend, muinasjutt;
- 9) kasutab suurt algustähte lause algul, inimese- ja loomanimedes ning tuntumates kohanimedes;
- 10) oskab tähestikku, teab ja tunneb eesti keele häälikuid;
- 11) oskab nimetada vastandtähendusega sõnu;
- 12) teab komaga ja komata sidesõnu;
- 13) tunneb ära sõnaliikidest nimi-, omadus- ja tegusõnu ning liitsõnu;
- 14) oskab märkida mitmuse lõppu ja tegusõna pöördelõppe;

- 15) oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas;
- 16) kirjutab sidusat teksti oma eluoluga seotud teemadel;
- 17) on lugenud vähemalt kaks lasteraamatut.

ÕPPESISU:

Mina ja teised

Kirjeldamine (Mina olen (missugune?)...)

Minu sõber on (missugune?) ...

Minu ema on... jne.

Tunniplaan(oskab kirjeldada oma päeva, millised õppeained tal teatud päeval on)

Kooliruumis (kirjeldab millised kooliruumid ja kus need tema koolis asuvad)

Järgarvud

Spordialad (jooksmine, kaugushüpe, pallivise, ujumine, suusatamine, uisutamine, rattaga sõitmine jne)

Transport (millega? ainsuses ja mitmuses loetlemine autoga- autodega jne)

Matk- kellega? emaga, õpetajaga jne.

Matk (kivi, matk, pikutama, ronima, seljakott, sõit, vaatetorn jne)

Mida teen? matkan, pildistan, jalutan koeraga, korjan marju- seeni jne)

Kodu ja lähiümbrus

Perekondlikud sündmused- (sünnipäev, pulmad, lapse sünd, surm, emadepäev, isadepäev jne)

Võrdlus (suur-suurem- kõige suurem jne)

Vastandsõna (pikk- lühike jne)

Raamatukogu ja raamatud

(laenutama, raamat, kirjandus, kirjanik, illustraator, trükikoda, jne)

Kellele? (minule- mulle, sinule- sulle, temale- talle, meile, teile, nendele- neile) Tagasõnad- (kõrval, juures, peal, all jne)

Asesõnad

Laste vabaaja mängud(keks, joonistamine, voltimine, nukkudega mängimine, lennukite voltimine ja lennutamine, jalgpall, luuremäng, rahvastepall jne)

Toidud

Sõnavara kordamine, vastab küsimustele täislausetega.

Eesti ja teised riigid

Rahvakalendri tähtpäevad-

(vastlapäev, lihavõtted, emadepäev, jaanipäev, hingedepäev, isadepäev, mardi- ja kadripäev, jõulud)

Riigid ja nende kultuur -(kordame naaberriike, naaberriikide sümboolika)

Sünnipäeva kutse-

(kutse vormistamine)

Igapäeva elu, õppimine ja töö

Tervis, haigused, arsti juures- (kordame sõnu, mis ja kust valutab, gripp, kõrvavalu, kurguvalu- angiin, kopsupõletik, bronhiit, luumurd, hambavalu, verejooks, ravim, tablett, side, plaaster, apteek, antiseptik, silmaarst, perearst, kõrva-, nina- kurguarst, kirurg, hambaarst)

Kodumasinad (pesumasin, nõudepesumasin, kohvimasin, elektripliit, gaasipliit, röster, mikrolaineahi, külmkapp, mikser jne)

Sõbrad (interneti sõber, külas käima, suhtlema, kirjasõber, südamesõber)

Vaba aeg

Lemmiktegevused(jalgrattaga sõitma, rulaga sõitma, sõpradega jalutama, muuseumi külastamine, kinos käimine, teatris käimine jne)

Ootan suve(lähen matkale, reisile, mere äärde, ujuma, külla jne)

4. klass**ÕPITULEMUSED:****Õpilane:**

- 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades õpitud sõnavara ulatuses (nt poes, apteegis ühistranspordis);
- 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest (kuulutus, küsitlus, tööjuhised, päevaplaanid);
- 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
- 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust;
- 5) leiab ja mõistab asjakohast teavet tarbetekstidest, näiteks teated, kirjad, voldikud, kuulutused, reklaamid, juhised, hoiatused jmt;
- 6) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu (vahendab raamatu või filmi põhisisu);
- 7) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 8) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
- 9) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
- 10) jagab lihtsamaid juhiseid (käskiv kõneviis);
- 11) kirjeldab kohti, tegevusi ja inimesi ;
- 12) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone;
- 13) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, ankeet, e-kiri;
- 14) valdab põhisisõnavara;
- 15) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;
- 16) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

ÕPPESISU:

Mina ja teised - suhtlemine pereliikmete ja koolikaaslastega; viisakusväljendid.

Kodu ja lähiümbrus - elu linnas ja maal; looduse märgid; kodu kirjeldamine; lemmikloomad; töövahendid ning kohustused kodus; rõõmsad ja kurvad sündmused peres; peretraditsioonid.

Eesti ja maailm - Eesti geograafiline asukoht; ilm; riigi- ja rahvussümboolika; riigipühad ja riiklikud tähtpäevad; üldrahvalikud sündmused; naaberriigid; pealinnad, põhirahvused, keel, kultuuritavad, huvipakkuvad paigad, muuseumid.

Igapäevaelu - aja planeerimine; avalikud kohad/asutused (poes, apteegis, ühistranspordis, haiglas/polikliinikus jm); turvaline liiklemine; tee küsimine ja juhatamine; igapäevased tegevused ja olukorrad.

Õppimine ja töö - koolielu (tunni tegevused, koolitoit, koolitarbed, tunniplaan); ametid, töökohad, tegevused tööl.

Vaba aeg - kooliväline tegevus; huvid; laagrid; lugemiseelised; perepuhkus; spordialad ning sportlikud tegevused.

Tervis ja tervislik eluviis: tervis (haigused, põhjused, ravimine), sport, tervislik toitumine.

5. klass

ÕPITULEMUSED:

Õpilane:

- 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
- 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest (kuulutused, saatekavad, küsitlused, reeglid, ilmateated, tööjuhised/soovitused, sõiduplaanid, blogid, postitused, päevaplaanid, reklaamid, tänukirjad);
- 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
- 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust;
- 5) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu
- 6) vahendab raamatu või filmi põhisisu;
- 7) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 8) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
- 9) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
- 10) jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;
- 11) kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;

- 12) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades;
- 13) avaldab arvamust tuttavatel teemadel;
- 14) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, ankeet;
- 15) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste lihtsamatel tuttavatel teemadel;
- 16) valdab põhisoonavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit.
- 17) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;
- 18) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

ÕPPESISU:

“Mina ja teised” - suhted peres ja koolis, emotsioonid ja tuju, ootused ja hirmud, unistused ja pettumused .

“Kodu ja lähiümbus” - erinevad kodud, elu linnas ja maal, koduümbus, kodutööd, aia- ja õuetööd, unistuste kodu, liiklus, tee juhatamine, õnnetused teel.

“Eesti ja maailm” - ilm ja kliima; Eesti looduslikud kohad (metsad, sood, looduskaitsealad, jõed, järved), Eesti meedia (ajakirjandus, televisioon, raadio, internetiallikad), Eesti ja teiste riikide traditsioonid ja tähtpäevad.

“Igapäevaelu” - meedia (ajakirjandus, televisioon, internet, sotsiaalvõrgustikud, interneti ohud ja võimalused).

“Õppimine ja töö” - koolielu, lemmiktegevused koolis/tunnis; koolimeedia (kooliraadio/TV/ajaleht), vahetundide tegevused; koolimaja/ruumide kirjeldamine, kooliraamatukogu; korrapidamine, koolimaja hoidmine; koolivorm (selle eeldused ja puudused), huviharidus (spordi-, kunstiringid); kooli traditsioonid ja tähtpäevad; e-õpe, koolitoit, õpilasvahetused, koolivahetused, unistuste kool.

“Vaba aeg” - koolivaheaegade tegemised.

“Tervis ja tervislik eluviis” - terviseprobleemid (õnnetusjuhtumid, haigused: ennetamine, ravimine).

6. klass

ÕPITULEMUSED:**Õpilane:**

- 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
- 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest;
- 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
- 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust;
- 5) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu vahendab raamatu või filmi põhisisu ning väljendab oma muljeid ja mõtteid;
- 6) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 7) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
- 8) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
- 9) jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;
- 10) kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;
- 11) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades;
- 12) avaldab arvamust tuttavatel teemadel ja põhjendab oma seisukohta;
- 13) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, teade, kiri, avaldus, ankeet, kuulutus, sõbrapäevik, suvekaart, motivatsioonikiri, päevik;
- 14) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel;
- 15) valdab põhisõnavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit või sõnastab oma teksti ümber;
- 16) tuletab konteksti põhjal sõnade tähendusi;
- 17) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;
- 18) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

ÕPPESISU:

“Mina ja teised” – suhtlemine kaaslastega, tunded ja emotsioonid, teistega arvestamine, toimetulek rasketes olukordades, abi ja toetamine, heategevus, suhted koolis ja peres, kiusamine ja vägivald.

“Kodu ja lähiümbus” – elu linnas ja maal (tegevused erinevatel aastaegadel); lemmikloomad (hoolitsemine ja tähtsus), keskkonnahoid ja looduskaitse.

“Eesti ja maailm” – ilm ja kliima; kultuur ja traditsioonid, riiklikud tähtpäevad; meedia (teater, ilukirjandus, ajakirjandus, televisioon, filmikunst, muusika, raadio), Euroopa riigid ja nende kultuur; vaatamisväärsused, muuseumid, sambad; maailmaimed.

“Igapäevaelu” – rahatarkus, taaskasutus, raha teeminime, suveks tööle, õpilasmalev, vabatahtlikud; liiklusvahendid; tehnika (nutiseadmed); käitumine avalikes kohtades (toidu- ja riidepoes, kohvikus, restoranis).

“Õppimine ja töö” – ametid ja töökohad (elukutse valik, elukestev õpe); huvid ja fänlus.

“Vaba aeg” – meelelahutus (kinos, teatris, kontserdil), reisimine Eestis ja maailmas.

“Tervis ja tervislik eluviis” – tervisest hoolitsemine; toitumine; füüsiline, sotsiaalne ja vaimne tervis; sõltuvused.

7. klass

ÕPITULEMUSED:

- 1) suhtleb eesti keeles igapäevastes suhtlusolukordades väljaspool kooli;
- 2) kasutab eestikeelset internetikeskkonda õpitegevuses ja enda huvialadega seoses;
- 3) saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisisust;
- 4) jälgib mõttevahetust tuttavalt teemal ning saab aru selgelt struktureeritud diskussiooni põhisisust;
- 5) jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte, teeb kirjalikke märkmeid loetud või kuulnud teksti kohta;
- 6) saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbetekstidest;
- 7) loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, mõistab põhisõnumit ning avaldab loetu kohta arvamust;
- 8) suhtleb ettevalmistuseta küllaltki lodusalt tuttavalt teemal, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule;
- 9) jutustab endast ja oma elu sündmustest, kirjeldab ennast, kirjutab oma eesti sõbrale kirja endast;
- 10) jutustab ettevalmistatud tekstis endaga seotud minevikusündmusest selgelt ja arusaadavalt;

- 11) osaleb arutelus, väljendab seisukohti tuttavatel teemadel, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi;
- 12) tutvustab suuliselt üht tuntud eesti muusikut ja / või kunstnikku;
- 13) esitab selgelt struktureeritud ettekande;
- 14) kirjutab vabas vormis tarbetekste, näiteks kuulutus, järelepärimine, teade, kutse, blogi;
- 15) koostab alusteksti, näiteks mõistekaart, pilt või video, põhjal jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis;
- 16) valdab üldsõnavara tuttavatel teemadel;
- 17) valdab grammatika tarindeid; moodustab tüüpsõna eeskujul sõnavorme,
- 18) väljendab ennast grammatiliselt õigesti õpitu piires;
- 19) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;
- 20) valib erinevates suhtlussituatsioonides sobivad keelelised vahendid;
- 21) ühendab lausungid sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks;
- 22) järgib õigekirjareegleid õpitu piires.

ÕPPESISU:

Mina ja teised

Kes ma olen? Sündmused peres ja peretraditsioonid. Minu juured ja päritolu. Kelle moodi ma olen? Põnev sugulane. Minu eeskujud. Toimetulek raskustega perekonnas. Koostöö teistega, head grupisuhted.

Mina internetis: mida ja kui palju avaldada. Netisõber.

<https://harno.ee/> põhikooli eksamid – piltide kirjeldamine

arvamuste avaldamine

Kodu ja lähiümbrus

Erinevad elamutüübid: eramaja, kortermaja, ühiselamu, suvila. Erinevad piirkonnad, nt keskus, puhkeala, kesklinn, äärelinn, tööstusrajoon. Nn tark maja. Remont. Kinnisvarakuulutused.

Eesti

Eesti looduse omapära võrreldes teiste maadega. Looduskaitsealad. Põnev taime- või loomaliik.

Traditsioonilised muusikaüritused. Muusikakonkursid ja -saated.

Kujutava kunsti liigid. Muuseumid, näitused, galeriid. Tänavakunst.

Lähem tutvus ühe Eesti kunstniku või muusikuga.

Riigid ja nende kultuur

Reisikogemused. Reisikaaslased, reisimise viisid, reisieesmärgid ja sihtkohad. Reisi korraldamine.

Igapäevaelu. Õppimine ja töö

Pere eelarve ja taskuraha. Ostukohtade võrdlus, internetikaubandus. Ostunimekirja koostamine. Kokkuhoid ja säästmine.

Õpilasesinduse roll koolis.

AI ja tõlkeprogrammide kasutamine koolitöös.

Vastutustundlik loomapidamine.

<https://www.fin.ee/finantspoliitika-valissuhted/rahatarkus/oppematerjalid-ii-kooliaste>

Vaba aeg

Minu ajakasutus.

Kuidas leida sobiv harrastusvõimalus. Harrastusest saab kutsumus.

Spordiüritused, harrastussport ja võistlussport.

Peod, pidulikud sündmused, perepeod ja peod sõpradega.

Tervis

Tervislikud eluviisid. Terviserisk. Liikumine.

8. klass

ÕPITULEMUSED:

- 1) kasutab Eesti Keele Instituudi veebisõnastikke keele rikastamiseks ja enesekontrolliks;

- 2) oskab kasutada eestikeelse meedia pakutavaid võimalusi info leidmiseks ja keele õppimiseks, oskab nimetada eestikeelseid väljaandeid;
- 3) kasutab keele õppimiseks infokeskkonda, näiteks sildid, kuulutused, reklaamid ja juhised;
- 4) eristab tuntumaid kõnekeelseid keelendeid, valib kõnelemisel ja kirjutamisel sõltuvalt suhtlusolukorrast sobivad keelendid;
- 5) kasutab ametlikus suhtlussituatsioonis sobivat suhtlusstiili ja eesti keelele omaseid keelendeid pöördumiseks, tervitamiseks, huvi üles näitamiseks ja suhtluse lõpetamiseks;
- 6) saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega oma huvivaldkondade, üldiste ning õpi- ja elutarbeliste kirjalike ja suuliste tekstide põhisisust;
- 7) teeb kuuldud või loetud intervjuu põhjal kokkuvõtte;
- 8) jälgib mitme osalejaga struktureeritud mõttevahetust ning toob välja mõned põhiseisukohad;
- 9) korduva kuulamise võimalusel teeb kokkuvõtte videoloengust tuttavale teemal;
- 10) saab aru üldkeelelisest või oma huvialaga seotud meelahutuslikust või enesediagnostilisest kirjalikust valikvastustega testist;
- 11) saab aru tuttavale teemal antud soovitustest ja oskab neid ise koostada suuliselt ja kirjalikult;
- 12) jälgib ja mõistab eakohaste arvamus- ja probleemartiklite arutluskäiku, esitab enda seisukoha;
- 13) loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, mõistab põhisisu kui ka kõik pole arusaadav, avaldab loetu kohta arvamust;
- 14) suhtleb tuttavale teemal ettevalmistuseta küllaltki ladusalt, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslase jutule asjakohaselt ja viisakalt;
- 15) osaleb arutelus, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi, kasutab kaaslase jutule reageerimiseks ja sõnajärje saamiseks sobivaid keelendeid;
- 16) peab selgelt struktureeritud ettekande, toob esile olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumendid, pöördub kuulajate poole ning lõpetab ettekande asjakohaselt ning head tava silmas pidades;
- 17) kirjutab eri tüüpi tarbetekste, näiteks järelepärimine, motivatsioonikiri, avaldus, seletuskiri, ning oskab neid korrektselt vormistada;
- 18) kirjeldab möödunud sündmust või kogemust kirjeldava teksti;

- 19) kirjutab arutlevaid tekste, kus esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte;
- 20) saab aru õpitud teemaga seotud üldkasutatavatest rahvapärastest ütlustest ja vanasõnadest;
- 21) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;
- 22) ühendab lausungid sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks;
- 23) kirjutab korrektselt järgides õigekirjareegleid õpitu piires.

ÕPPESISU:

Mina ja teised

Isikuomadused, võimed, tugevad ja nõrgad küljed erinevates olukordades. Sõprus, armastus ja heade suhete hoidmine. Erilised inimesed: erivajadused, anded ja omapärad.

Füüsiline ja vaimne tervis, tervislikud eluviisid, liikumine.

Kodu ja lähiümbrus

Ümbruskond ja elukeskkond.

Kodukoha rajatised, asutused ja ettevõtted. Tähtsad sündmused kodukandis.

Liiklemisvõimalused, vahendid ja taristu. Jalakäija sõbralik linn.

Eesti

Loodusväärtused ja kultuuriväärtused.

UNESCO maailmapärand Eestis.

Muuseumid, külastused ja virtuaaltuurid. Õppekäigud.

Riigid ja nende kultuur

Euroopa Liit, sümbolid, riigid ja keeled. Eesti roll Euroopa Liidus.

Tuntud eestlased maailmas. Tuntud teistest rahvustest inimesed Eestis.

Igapäevaelu. Õppimine ja töö.

Tõhus õppimine. Mina õppijana. Õpikeskkonna mõju õppimisele.

Erinevad õppimisvõimalused ja koolid.

Ohutus. Liiklusohutus liigeldes ratta või tõukerattaga. Veeohutus. Ohutud peod ja suhtlemine võõraga. Hädaabinumbrile helistamine.

Mittetulundusühingud Eestis ja nende roll ühiskonnas. Vabatahtliku töö võimalused õpilastele.

Aktiivse puhkuse vajalikkus ja võimalused.

Infotehnoloogia: riistavara, kasutusvõimalused keeleõppes.

Sotsiaalmeedia ja äpid. Turvaline internet.

Eesti Rahvusringhääling: meediakanalid, rubriigid err.ee lehel. Noortele suunatud saated.

Uudistesaadet.

Vaba aeg

Aktiivse puhkuse vajalikkus ja võimalused.

Tervis

Füüsiline ja vaimne tervis. Vaimse tasakaalu toetamine.

Soovituslik lugemisvara: Aidi Vallik “Kuidas elad, Ann?” ja “Mis teha, Ann?”

Soovituslikud meediaallikad: ERR, “Postimees juunior”.

Soovituslikud saated: “Maailma kõige targem rahvas”, üks portreesaasade, “Novaator”, ERR “Nova”, ERR “Ringvaade”, ERR “Osoon” - eestikeelsete subtiitrite võimalus, ERR “Kuula rändjajat”

Soovituslikud filmid: “Kalev”, “Tagurpidi torn”.

9. klass

ÕPITULEMUSED:

- 1) väärtustab eesti keelt ja kultuuri, kasutab teadlikult eesti keele oskuse arendamiseks eestikeelset keelekeskkonda;
- 2) kasutab õppes ajakohaseid keeletehnoloogilisi vahendeid eesmärgipäraselt, arvestab digiturvalisuse nõuetega;

- 3) saab aru erineva pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisisust, mõistab nii kirja- kui kõnekeelt.
- 4) jälgib vilunud kõnelejate elavat mõttevahetust ning saab aru selgelt struktureeritud diskussioonist;
- 5) jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte, avaldab oma arvamust, esitab vastuväiteid;
- 6) saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbe- ja meediatekstidest, eristab kvaliteetajakirjandust kollasest;
- 7) jälgib ja mõistab arvamuse- ja probleemartiklite ning saadete arutluskäiku usaldusväärsetest allikatest;
- 8) loeb keeletasemele vastavaid eri žanris ilukirjandustekste, analüüsib nende sisu ja mõistab sõnumit;
- 9) suhtleb ettevalmistuseta küllaltki lodusalt tuttavatel ja eale vastavatel teemadel, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule aktuaalsetel teemadel;
- 10) osaleb arutelus, väitluses, väljendub selgelt, üksikasjalikult ning argumenteeritult eakohastel ja aktuaalsetel teemadel.
- 11) peab selgelt struktureeritud ettekande tuttavatel teemal või alusteksti põhjal, esitab olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumentid;
- 12) kirjutab/koostab eri tüüpi tarbetekste, näiteks kandideerimisdokumente: avaldus, motivatsioonikiri, elulookirjeldus, seletuskiri, volitus, e-kiri, ning vormistab need korrektselt;
- 13) kirjutab jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis,
- 14) kirjutab arutlevaid tekste, esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte alustekstide põhjal;
- 15) kirjutab raamatu-, filmi-, teatri-, saate-, videoarvustuse loetu, nähtu, kuuldu põhjal;
- 16) valdab üldsõnavara tuttavatel ja aktuaalsetel teemadel, väljendub selgelt, täpselt ja varieeruvalt;
- 17) tunneb eesti keele grammatikat õpitu piires, tunneb sõna- ja sõnavormide moodustamise viise;
- 18) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;

- 19) arvestab keeleliste vahendite valikul suhtluse eesmärki, partnerit ja olukorda nii koolis kui ka väljaspool kooli.
- 20) kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid, otsekõnet; ühendab lausungid selgelt ja loogiliselt struktureeritud sidusaks tekstiks;
- 21) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ja -vorme, järgib õigekirjareegleid õpitu piires;
- 22) tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid;

ÕPPESISU:

Mina ja teised

Avalik ja privaatne suhtlemine. (digisuhtlus: e-kiri, sotsiaalvõrgustikud). meilietikett. Turvaline digisuhtlus, koostöö veebikeskkonnas. Digisuhtluses kasutatav släng ja lühendid.

Küberkiusamine ja viisakas käitumine võrgus. Küberturvalisus ja pahavara.

Lähisuhted, põlvkondlik erinevus mõtteviisis, sugulased ja sugupuu, armastus- ja sõprussuhted, psühholoogiline suhtlusbarjäär, suhteprobleemide ja konfliktide ennetamine ning lahendamine.

Enesejuhtimisoskus ja eneseanalüüs. <https://courses.cs.ut.ee/t/digiopik/Digitaalnohutus/Tund29>

<https://www.teeviit.ee/kuidas-oppida-ennast-tundma/>

<https://edidaktikum.ee/et/content/enesejuhtimisoskuste-arendamise-m%C3%A4ng>

[Juhendid haridusasutustele - RAJALEIDJA](#)

Kodu ja lähiümbrus

Kogukondlikud rahvaalgatused, „Teeme ära!” talgud.

Rohepööre. Looduskaitse ja -hoid, prügi sorteerimine, taaskasutus ja pakendiringlus. Säästlik eluviis.

Heakord ja heakorranõuded.

Eesti

Eesti eripära/koht/tuntus maailmas: e-riik, puhas keskkond, PISA-testide tulemused.

<https://www.puhkaeestis.ee/et/puhka-eestis/milles-on-eestlased-parimad>

<https://www.hm.ee/pisa>,

Eesti keele kui riigikeele väärtustamine ja tähtsus, eestlaste välja- ja sisseränne; eesti keel ja kultuur maailmas. <https://ekkm.estinst.ee/>;<https://ekkm.estinst.ee/eesti-keele-ope-valismaal/>

Eesti noored ja teadus. Vabariiklikud teema-aastad.

Eesti keele keskkonnad, eesti tuntumad kirjanikud ning tüvitekstid.

Rakett 69 <https://rakett69.ee/>; telesaade NOVA <https://lasteekraan.err.ee/1038738>,
https://keeleabi.eki.ee/pdf/vaikeses_tarbetekstid2.pdf),

<https://sonaveeb.ee/>;

www.eki.ee; https://www.filosoft.ee/gene_et/, https://www.filosoft.ee/html_speller_et/

Eestikeelsed teabeallikad. Info kriitiline hindamine.

Riigid ja nende kultuur

<https://www.opiq.ee/kit/331/chapter/18594>:

Riigiaparaat ja selle valitsemine.

<https://valitsus.ee/strateegia-eesti-2035-arengukavad-ja-planeering/tegevuskava/>

Erinevate rahvaste stereotüübid, tavad ja kombed.

<https://www.taskutark.ee/study/uhiskonnaopetus-6-klassile/83597/>

Heategevusüritused, tänuüritused.

Noorteorganisatsioonid, noortevahetus; õpilaste õpiränne. <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/et/opportunities/opportunities-for-individuals/pupil-mobility>;

<https://www.yfu.ee/vahetusopilane/taotlemine/>

Igapäevaelu. Õppimine ja töö

Formaalse ja mitteformaalse keeleõppe võimalused: tandemõpe, õpilasvõistlused, kohtumisõhtud, keelesõber, keeleklubid ja -kohvikud jt;

Edasiõppimine: kutseõpe; õpipoisi õpe, õpilasvahetus; noorte tööhõive ja teenimisvõimalused: õpilasfirmad, töövarjupäevad, äriideede arendusnädalavahetused ehk *hacketonid*, *start-up'id*.
Kandideerimiseks vajalikud tarbetekstid.

Vaba aeg

Noorte vaba aeg ja tegevusetus. Tegevusetuse põhjused ja tagajärjed (suitsetamine, e-sigaretid, uimastid, ülekaal jt). Turvalisuse tagamine.

Aktiivne puhkus: matkad, jalgrattaretked, kultuurireisid, noortelaagrid;

Huvitegevus: kujutav kunst, muusika, kirjandus, film, teater, fotograafia, sport, tants, käsitöö, kogumine jt loovtegevused;

<https://arhiiv.err.ee/audio/vaata/uudised-haridusministeerium-korraldab-suveks-opilaslaagreid-et-tosta-laste-opihuvi>;

<https://haridusportaal.edu.ee/artiklid/noortelaagrid-ja-malevad>

Tervis ja tervislik eluviis:

Füüsilise ja vaimse tervise tasakaal, terviseriskid, istuv eluviis, netisõltuvus jne, tasakaalustatud toitumine.

Kriisiabi numbrid.

1247 või 116006.

<https://www.112.ee/et/juhend/aita-ennast-ja-teisi/112>

-lastele

<https://www.112.ee/et/juhend/aita-ennast-ja-teisi/ohvriabi-kriisitelefoni-116-006>

Laste varjupaigad/turvakodud.

<https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=Teeme+%C3%A4ra>

Soovituslikud kirjandusteosed:

Jaanus Vaiksoo „King nr 39”, „King nr 40”, King nr 41”, Andrus Kivirähk „Rehepapp ehk November”, Margus Karu “Nullpunkt”.

Soovituslikud filmid:

“November”, “Nullpunkt”, “Eia jõulud Tondikakul”, “Nimed marmortahvil”.

Soovituslikud meediaväljaanded ja -kanalid:

<https://jupiter.err.ee/filmid>; <https://www.efis.ee/>

ETV, ETV+, Vikerraadio, Eesti Päevaleht, Postimees; jupiter.err.ee